

A Batthyány Általános Iskola és Sportiskola

Pedagógiai Programja

OM azonosító: 037319

Összeállította és jóváhagyásra benyújtja: Rozgonyi János

ÉRD, 2009.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

I. KÖTET

NEVELÉSI PROGRAM

ELFOGADTA

A BATTYÁNY ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS SPORTISKOLA

NEVELŐTESTÜLETE

2009. év május hó 12. napján

TARTALOM

BEVEZETŐ	4
Az iskola pedagógiai programja és a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai	6
AZ ISKOLÁRÓL	8
NEVELÉSI PROGRAM	11
I. A nevelőtestület pedagógiai hitvallása	11
II. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai	15
III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
IV. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	20
V. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	22
➤ A tanítási órák	22
➤ A tanítási órán kívüli tevékenységek	22
➤ A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése	35
➤ A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése	35
➤ A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	35
➤ A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	37
➤ A szociális hátrányok enyhítése	38
➤ A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése iskolánkban	38
VI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	41
VII. Iskolai egészségnevelési program, Közlekedésre nevelési program	44
VIII. Iskolai környezeti nevelési program	58
IX. Fogyasztóvédelem	72

Mottó: *„Sehol a világon nincs még egy olyan hely, mint az iskolád, ahol nemcsak a tudományokat ismered meg, hanem a barátság édes érzését is, itt hallod a szerelem első szavát, itt tanulsz élni, és megtanulod megérteni az életet.”*

(Ruvín Fajermann)

Bevezető

Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A közoktatási törvény szabályozásából következően minden jelenleg működő iskola rendelkezik pedagógiai programmal.

A pedagógiai program az iskola pedagógiai stratégiai terve, amely hosszú-, illetve középtávra – az intézményben működő évfolyamok számához kapcsolódva legalább egy képzési ciklusra – határozza meg az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit. A pedagógiai program ebből következően az iskola szakmai önmeghatározásának dokumentuma, egyben szakmai autonómiájának biztosítója is.

A pedagógiai programban, mint stratégiai tervben foglaltak akkor valósíthatók meg, ha ahhoz kapcsolódva:

- évente meg vannak határozva az aktuális célok és
- az ehhez kapcsolódó feladatok teljesülése.

A pedagógiai program megvalósításának meghatározó feltétele az iskola éves, rövid távú pedagógiai célokat és feladatokat is tartalmazó munkatervének elkészítése és végrehajtása.

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Kormányrendelet módosítása alapján a 202/2007. (VII. 31.) Kormányrendelet 7.§ (3) bekezdése szerint az iskoláknak e rendelet melléklete alapján 2007. december 31-ig át kell tekinteniük pedagógiai programjukat, és a szükséges változásokat át kell vezetniük.

A pedagógiai program tartalmát a következő jogszabályok és dokumentumok határozzák meg:

- az 1993. évi LXXIX.törvény a közoktatásról,

- a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) kormányrendelet,
- a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM-
rendelet,
- a 32/1997. (XI. 5.) MKM-rendelet a nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról,
- a 11/1994. (VI. 8.) MKM-rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről,
- az intézmény alapító okirata.

A pedagógiai program magában foglalja:

- a nevelési programot,
 - egészségnevelési programot,
 - környezeti nevelési programot,
- a helyi tantervet.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Szakaszai:

- az első évfolyamon kezdődő és a második évfolyam végéig tartó bevezető,
- a harmadik évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó kezdő,
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó alapozó,
- a hetedik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó fejlesztő szakasz.

A bevezető és a kezdő szakaszban, továbbá a helyi tantervben meghatározottak szerint az alapozó szakasz kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozása időkeretének 20-50%-ban nem szakrendszerű oktatás, az alapozó szakasz fennmaradó időkeretében és a fejlesztő szakaszban szakrendszerű oktatás folyik.

Az iskola pedagógiai programja és a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll, a felelősség önmagunkért, az önállóság, az önkifejezés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele, a civil társadalom, a lakóhelyi, szakmai, kulturális közösség életében és/vagy, politikai életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.

Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát. Az iskolai nevelésnek

alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.

Környezettudatosságra nevelés

A nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegővásra, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretsajátítás és figyelem, emlékezet működtetése, hanem valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését magában foglalja. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait.

Testi és lelki egészség

Az iskola nagy feladata és felelőssége, hogy a felnövekvő nemzedékeket egészséges életmódra nevelje, valamint minden tevékenységével szolgálni kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Felkészülés a felnőttlét szerepeire

Fontos eleme a pályaorientáció, amelynek célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaileg tervezett fejlesztése.

ISKOLÁNKRÓL

Iskolánk, az érdi Batthyány Általános Iskola Érd-Sasvárosban (Újtelep) található, mely a város délnyugati peremkerülete. Ez Érdnek a IV. kerülete, kialakulása és fejlődése az utolsó 60 évben robbanásszerűen történt. A gyorsütemű fejlődést jó közlekedésföldrajzi tényezők segítették. Több vasútvonal és közlekedési útvonal szeli át a területet.

Iskolánk 1929-ben létesült három tanteremmel. Első igazgatója Kiss Zoltán volt, a nevelőtestület 6 főből állt. Többszöri épületcsere, költözés és bővítés után 1980-ra készült el a mai Fácán közben levő épület. Az iskola egyszintes, három szárnyból áll. 1988-ban épült fel a tornacsarnokunk, amely a városban a legnagyobb. Ekkortól indítottuk testnevelés tagozatos (mai szóhasználattal: emelt szintű testnevelés) osztályainkat, városi, körzeti beiskolázással.

1994. március 14-én volt iskolánk névadó ünnepe, ahol a 4.Sz. Általános Iskola a Batthyány nevet vette fel. Olyan névadót kerestünk, akit a tanítványaink elé példaként állíthatunk, aki a városhoz éppúgy, mint nemzetéhez alkotó módon hű volt.

Iskolánkban általános alapképzést nyújtó 8 évfolyamú oktatás folyik. Tanulólétszámunk 500 körül mozog. A tanulók közel egyötöde más körzetből, illetve más településről (Tárnok, Sóskút, Pusztazámor) jár át. Ezt az arányt egy peremkerületi iskola csak az ott dolgozó 34 tanár kimagasló oktató-nevelő munkájával érhetné el.

Fő profilunk a testnevelés, valamint 2004/2005-től az idegen nyelv. Minden évfolyamban (4-8. évfolyamok) egy-egy emelt szintű oktatást nyújtó osztály működik, ahol emelt óraszámú folyik a testnevelés, ami szakdedzésekkel (birkózás, labdarúgás, kézilabda, tollaslabda, úszás) egészül ki a délutáni foglalkozások keretében. Színvonalára jellemző, hogy tanítványaink egyre jobb eredményeket produkálnak a különböző városi, körzeti, megyei és országos versenyeken

Az 1-4. évfolyamokon speciális tantervű sportnapközis osztályokat szervezünk.

Anyagi támogatást elsősorban Sportiskola Alapítványunk, a szülők támogatása, valamint a pályázatokon nyert pénzeszközök jelentenek.

A 2008/09-es tanévtől – élve a Sporttörvény és az Oktatási Törvény adta lehetőségekkel – közoktatási típusú sportiskola keretében folytatnánk munkánkat. Feladatunknak tekintjük a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelését. A nemzeti Sportstratégia célkitűzéseivel összhangban látjuk el a versenysport, és ezen belül az utánpótlás-nevelés feladatait a fent jelzett sportágakban. Szakmai háttérünket a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet, a sportági szakszövetségek, valamint az alábbi sportegyesületek biztosítják: Érd Városi Sportegyesület, Érdi Spartacus SC. és az Első Érdi Úszóegyesület.

Terveink szerint a körzeti beiskolázási feladatok ellátása mellett indítanánk egy-egy közoktatási sportiskolai típusú osztályt, felmenő rendszerben az első és az ötödik évfolyamon.

Természetesen nem csupán az emelt szintű testnevelésben részesülő gyermekek számára biztosított a szakszerű testi nevelés, hanem minden egyes tanulónknak. Diákjaink eljuthatnak úszásoktatásra és nyári sporttáborba.

Fontos feladatunknak tekintjük a sport mellett a többi tantárgy gondozását is. Választható idegen nyelvek az angol és a német, melyeket szakképzett tanárok oktatnak. Számítástechnika szaktantermeinket, könyvtárunkat folyamatosan fejlesztjük, bővítjük. Végzős diákjaink választott új iskolájukban megállják a helyüket. Gyermekeink sikeresen szerepelnek a különböző tanulmányi-, kulturális-, sport- és egyéb versenyeken is. A fenti eredményeket széles körű szakköri tevékenység biztosításával érhetjük csak el.

Természetesen a tehetséggondozás mellett a lemaradókkal, vagy a lassabban haladókkal is foglalkozunk, anyagi lehetőségeink függvényében. (formái: képességek szerinti differenciálás, csoportbontások, a szakrendszerű és a nem szakrendszerű osztályok bevezetése iskolánk 5. és 6. évfolyamában, stb.) Igen jó a kapcsolatunk a körzeti gyermekorvossal, a védőnővel, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Polgármesteri Hivatal gyámügyi munkatársaival.

Pedagógusaink nyitottak minden újra, rendszeresen jelentkeznek szakmai továbbképző tanfolyamokra, pályázatokat és tankönyvet írnak, patronálják alapítványunkat, a környék és a város számára rendezvényeket szerveznek.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

Bonyolult helyzetben kell megtalálnunk a megfelelő oktatási formákat és módokat az értékközvetítésre. Küzdünk az antiszociális magatartásformák ellen. Személyes példánk, tanításunk meghatározó lehet a jövő nemzedéke számára. Eredményességünket, értékeinket megőrizve szeretnénk továbbra is folytatni munkánkat.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az iskola falai, épületei, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felcseperedő érdi polgároknak!

NEVELÉSI PROGRAM

I. Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

A Batthyány Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
 - a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
 - a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
 - diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
 - minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
 - az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
 - tanuló és tanuló,
 - tanuló és nevelő,
 - szülő és nevelő,
 - nevelő és nevelő között.
2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,

- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
 - az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
 - fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
 - szeretnék elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
 - törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
 - segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
 - fontos a diákok helyes döntéshozó képességének kialakítása,
 - törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
 - szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltság révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:
- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
 - igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
 - ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
 - nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban, sportban),
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - o nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - o a természet, a környezet értékeit,
 - o más népek értékeit, hagyományait,
 - o az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,

- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében, de szándékunk irányt, példát mutatni számukra.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az emelt szintű testneveléssel és a közoktatási típusú sportiskolai tevékenységgel kapcsolatos feladatok ellátása. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők és testvérek megbecsülése, szeretete.

6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása, különös tekintettel hazánk EU-hoz csatlakozására. Az iskolában tanított idegen nyelvek – tantervi követelmények szerinti – elsajátíttatása. Használható nyelvtudás biztosítása a tanulók számára, különös tekintettel az emelt szintű idegen nyelv oktatásban résztvevő tanulókra.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.
11. A sajátos nevelésű igényű tanulók számára az integrált nevelés biztosítása.
12. Az évismétlők és a túlkoros tanulók számának csökkentése.
13. A roma tanulók hátrányainak csökkentése.
14. Fokozatosan javítjuk a kompetenciamérés eredményét.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése

	- A nevelő személyes példamutatása.	a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Sikerkritériumok:

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.),
- a tanulók képességei és készségei önmagukhoz mérten a lehető legmagasabb szintre emelkedjenek,
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

Iskolánk az alábbi területeken rendelkezik hagyományokkal:

1. Az oktató-nevelő munka területén kialakított hagyományok:

- A tanév végén, ill. az új tanév kezdetén az éves munka értékelése, munkaterv összeállítása, a munkaközösség-vezetők és a reszortfelelősök elemzéseivel az igazgató értékeli az iskola munkáját.
- Évi két nevelési értekezlet, munkaértekezletek havi rendszerességgel, melyek biztos fórumot adnak a problémák megtárgyalásához.
- Szakmai napok keretében bemutatóórák, helyi továbbképzések szervezése.
- Egymás óráinak rendszeres látogatása.
- Kiegyensúlyozott viszony az alsó és a felső tagozat között, mely biztosíthatja az egymásra épülő munkát.
- Rendszeres felmérések végzése az alaptárgyakból és alapkészségekből. Ezt kiegészíti a minimumszint-felmérés.
- A szakköröknek széles skáláját nyújtjuk a személyi és anyagi feltételek függvényében.
- Iskolánkban a mindenkorai anyagi lehetőségeink függvényében működik logopédus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus.
- A gyermekvédelem nagyon tudatos, a támogatásnak sokoldalú formáit sorakoztatja fel.

2. A tanulmányi versenyek, tehetséggondozás terén kialakított hagyományaink:

- Évfordulóhoz kötöttek (pl.: egy-egy író, költő, politikus életével kapcsolatosan).
- Érd helyföldrajza –c. vetélkedőt közösen rendezzük a Földrajzi Múzeummal.
- Rendszeresen készítünk fel gyerekeket különböző szaktárgyi-, kulturális-, sport- és egyéb (pl.: IVK) versenyekre.
- Iskolaújságunk 25 éve jelenik meg rendszeresen.
- Rajz szakköröseink minden pályázati lehetőséget kihasználják: évek óta szép eredményeket tudnak magukénak.

3. Szervezéssel kapcsolatos hagyományok:

- Gyermeknap szervezése sokrétű, színes programmal.
- Farsang februárban.
- Májusban városi sporthétvégét szervezünk,

- "Egészséges hét" novemberben változatos tevékenységgel.
- Részvétel a különböző környezetvédő programokban
- Évente kétszer hulladékgyűjtés.
- Diákönkormányzat működtetése.
- Tervszerű könyvtár- és szertárfejlesztés, a számítástechnikai kabinet fejlesztése.
- A tanári kar tagjai gyakorta sikeres pályázatokat írnak. (Cél: a tárgyi feltételek javítása.)
- Helytörténeti kiállítás. A kiállítás a lakóhelyünkön fellelhető helytörténeti- és néprajzi emlékeket őriz. Minden érdeklődő számára nyitott.
- Nyári táborok szervezése az alapítvány és a szülők anyagi támogatásával. (lásd: 34 o/l.)
- Erdei iskola: programja színes, számtalan nevelési terület kiaknázzható (lásd: 34 o./j)
- Részvétel a város programjain (pl. Érdi Napok, kulturális megmozdulások, sportversenyek)
- A kollegák rendszeres továbbképzésének szervezése.
- A minden év februárjában lebonyolítandó szülők-nevelők bálja a szülők, pedagógusok, az iskolát segítő vállalkozók jó kapcsolatát igyekszik segíteni.

4. Ünnepek területén:

Az ünnepek megszervezése speciális hagyományra épül, célunk: igazi élményt szerezni a gyerekeknek.

- Az évnyitó a 6. évfolyam feladata.
- Október 6-ról a tanulók osztályszinten emlékeznek meg.
- Október 23. a 8. osztályosok a felelősei.
- A mikulást a felsősök osztálykeretben tartják, az alsóban viszont beöltözött télapó mond intelmeket és oszt ki ajándékokat.
- Karácsony: az iskolai ünnepeket az alsósoknál a 3. évf., a felsősöknél és az esti, felnőtteknek szóló műsort a szabadidő-szervező rendezi.
- Nőnap: az iskola férfi dolgozói kedveskednek műsorral, ajándékkal.
- A pedagógusnapot és a szülők-nevelők bálját a Szülői Szervezet és a szabadidő-szervező szervezi.
- Batthyány - napok: 7. évfolyam – március 15-i műsor, egyéb rendezvények: szabadidő-szervező.

- Anyák napja – osztályszinten.
- Ballagás a 7. évfolyam feladata.
- Évzáró az 5. évfolyam feladata.

5. Sporthagyományaink:

- Felméréssel szűrjük meg az emelt szintű testnevelésre jelentkezőket.
- Sportalapítvány működtetése.
- Részvétel a diákolimpiai versenyeken.
- A téli szünetben Téli Kupa (labdarúgás, tollaslabda, lánbtenisz).
- Nyári sporttábor a Balatonnál (lásd: 34 o./l.)

Az iskola zászlóját az igazgatói irodában őrizzük. Iskolai ünnepeken fontos kellék, ilyenkor a nyolcadikos évfolyam arra érdemes tanulói őrzik. A „zászlóátadás” a ballagáskor történik.

Az iskola címere megegyezik a Batthyány-család címerével.

Az iskolai évkönyv – Az első kötete jelent meg, mely felöleli a névadótól; 1994-től a 2004-ig tartó időszakot.

Az iskola névadója, emlékének ápolása

A Batthyány családdal kapcsolatos a névadás. Batthyány-napokat a március 15-i ünnepség köré szervezünk (sportrendezvények, vetélkedők, koncertek, előadások – énekes és hangszeres – kiállítások, valamint ünnepi műsor zárja az eseménysort. Erre az alkalomra az Érdekes Négyes ünnepi számát jelentetjük meg, melyet szaktanár szerkeszt, történelmi tárgyú, tanulói rajzokkal, írásokkal színesítve. A Batthyány-családfa, mely díszje iskolánk rendszeresen megújuló néprajzi kiállításának, szintén a hagyományápolás része.

Iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap

Érdekes Négyes c. diáklap 1981 óta működik, kisebb-nagyobb megszakításokkal havi megjelenéssel. Az iskolarádióknak nincs önálló műsora, az iskolai hangosítás és tájékoztatás a feladata.

Iskolatörténeti emlékek gyűjtése

Folyamatos, évek óta történik. Az anyag eredeti dokumentumokból, képekből, írásos művekből áll, melynek egy részét CD-n tároljuk. Állandó és időszakos kiállítások láthatók a folyosó tárlóiban.

Kitüntetések:

Karácsonykor az iskola végzős tanulói közül a két-három legérdemesebbnek könyvjutalmat és nevelőtestületi dicséretet adományozunk.

„Egyenruha”:

Az iskola tanulóinak és dolgozóinak ajánljuk a feliratos Batthyány-pólót.

- b) **Diákönkormányzat.** A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 2-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti. A tanulók szervezett véleménynyilvánítására lehetőséget biztosítanak a DÖK szervei és fóruma. A tanulók gondjaikkal, problémáikkal, észrevételeikkel, javaslataikkal megkereshetik az iskola igazgatóját, az igazgatóhelyetteseket, ill. bármely pedagógust. Az adminisztratív és gazdasági ügyekben az iskolatitkárhoz és a gazdasági munkatársakhoz fordulhatnak. A tanulók rendszeres tájékoztatására, az osztályközösségek és az egyének értékelésére megfelelő formát biztosítanak a rendszeres értékelések, a hirdetőtáblák és faliújságok, az iskolarádió, valamint az iskolaújság.
- c) **Napközi otthon, tanulószoba.** A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon, az 5-8. évfolyamon napközi illetve tanulószoba működik. A tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis otthoni csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

Iskolánkban az iskolaotthonnak egy speciális fajtája működik. Az egésznapos foglalkozás e formájában a tanulóknak délelőtt és délután is van tanóra. A tanítási órák között fennmaradó időt étkezéssel, a házi feladat elvégzésével, valamint erre képzett nevelő irányításával sport- és játékfoglalkozással töltik a tanulók.

A testnevelés és a sportolás sajátos eszközeivel hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget saját érdekükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Olyan fiatalokká, akik ismerik a motorikus képességeiket, azok fejlesztésének, fenntartásának módját, ismerik és igénylik a mozgásos játék, versenyzés örömeit. Megbecsülik társaik teljesítményét, cselekvésbiztosak, mozgásuk koordinált, esztétikus és kulturált, felismerik a testnevelés és sport egészségügyi, prevenciós értékeit, és a rendszeres fizikai aktivitás életmódjuk részévé válik.

A játéktevékenység minden gyermek, gyermekközösség életének fontos élménye, összetartó ereje. Játék közben nemcsak felszabadultan szórakoznak a gyermekek, de a legtermészetesebb körülmények között ügyességet, viselkedési formákat, közös szokásokat, erkölcsi normákat is tanulnak. A gyermekek játék közben nevelik önmagukat amikor arra törekszenek, hogy szabad alkotó- erőfeszítésben mutassák meg, ismerhessék meg képességeiket.

A sport- és játékfoglalkozással kapcsolatos szervezői feladatok:

- Tárgyi oldal:

- A játékfoglalkozás „tárgya” munkatervben rögzített, a testnevelés órákon elsajátított tevékenység erősítik meg, gyakoroltatják.
- A játékfoglalkozás fajtája lehet: új játék tanítása, más megtanult játékból felépített tevékenység.
- Nevelési célkitűzés: a szabály elsajátítása, pontos követése.

- Szervezési oldal:

- A nevelő közvetlenül nagy közvetetten irányítja a tevékenységet.
- A foglalkozás szervezési módja: frontális, differenciált
- Érvényesülnek az életkori és nembeli sajátosságok
- A tanulók érdeklődésének felkeltése illetve szabad választás érvényesítésének lehetősége.

A játék nevelési konzekvenciája:

1. Az egészséges életre nevelés alapvető feltételeként elegendő szabadidőt és elegendő játékot kell biztosítani a gyerek számára.
2. A gyermekek játék közben következetesen, minden erejükkel igyekezzenek a szabályokat megtartani.
3. Természetesnek ható módon használja fel a nevelő a gyermekjátékot a munka megszerettetésére, a szabadidő igényes kitöltésére

Iskolaotthonos gyermekek heti 1 alkalommal vesznek részt úszásoktatásban. A testnevelésoktatás egésze nem nélkülözheti az úszás harmonikus, minden izomcsoportra egyaránt kedvező hatást kifejtő eredményét. (Az úszásoktatás önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell viselniük).

Az iskoláskori testnevelés nevelőmunka segítheti elő leginkább annak a tudatnak, szemléletnek a kiformalását, amely a test ápolását, gondozását, fejlesztését, erősítését és megedzését, kulturális szükségletként fogja fel, és olyan tevékenységnek, amely természetszerűen hozzátartozik az ember mindennapi életéhez.

Ebben az osztályban fontos feladat, hogy a tanulóiban alakuljon ki annak tudata, hogy a testnevelés és sportolás az egészség, a munkaképesség megőrzésére és fejlesztésének fontos eszköze, és egyben a kulturált, a hasznos szórakozás egyik formája is

„ A képzőművészeti nevelésnek az a feladata, hogy a nevelés céljait megvalósítsa, értékek alkotására, s ez által a maga és a társadalom szükségleteinek kielégítésére képes, sokoldalú, felszabadult személyiséget alakítson ki.”

Bogomil Karlav

Iskolánkban több évtizedes hagyomány az iskolaotthonos osztályok indítása, melyben eddig a sport játszott vezető szerepet. Szeretnénk a következő tanévekre ezt kibővíteni, ahol a művészeti nevelésen keresztül a személyiség fejlesztésre fektethetnénk nagyobb hangsúlyt.

Délutáni foglalkozások keretében lehetőségünk lenne vizuális nevelés (kézműves foglalkozások), tánc és dráma, ének-zene (népi gyermekjátékok és dalok) tantárgyi modulok kialakítására.

Az elhatalmasodó tananyagot a művészetek segítségével, kreativitással a gyermek számára érdekes, és érthető, változatos, figyelemfelkeltő formában tudjuk diákjaink számára közvetíteni. A művészetek által megismert technikák elsajátításán keresztül a szabadidős tevékenységek megváltoztatása, a tanulók, szülők, családok szemléletváltása. Sőt a tanulási nehézségekkel küszködő gyerekek fejlesztésében, illetve a zavarok kialakulásának prevenciójában.

Vizuális nevelés

Készségek, képességek fejlesztése

1.) Gondolkodás

A gondolkodás a legmagasabb szintű megismerési folyamat, két alapvető forrása van:

- a jelenségek közvetlen megismerése, amelyek során kialakul az egyéni tapasztalat
- a társadalmi tapasztalat, amelyet az ember szóbeli, vagy írásbeli közlés alapján sajátít el.

Fontos szerepet játszik a viselkedésben. Elválaszthatatlan a tanulástól, amely kettős folyamatként értelmezhető: 1. ismeretek elsajátítása 2. ismeretek alkalmazása.

2.) Problémamegoldás

Az iskolai problémahelyzet magában foglalja a

- megismerési szükségletet, amely a tanulót értelmi tevékenységre serkenti
- az elérendő ismeretlen jelenséget, vagy ismeretlen megoldási módot
- a gyermek intellektuális lehetőségeit, amelyek magukba foglalják a tanuló korábbi tapasztalatait és aktuális alkotóképességeit.

3.) Kreativitás, alkotóképesség

„A kreativitás folyamat, amelyek összetevői a problémák, a tudásanyagban jelentkező hiányosságok és elégtelenségek, a hiányzó elemek, a diszharmónia stb. iránt tanúsított

érzékenység, a problémák felismerése, a megoldások keresése, a hiányosságokkal kapcsolatos taglalások és hipotézisek formálása a hipotézisek kipróbálása és újra próbára tévése, valamint ezek szükséges módosítására való képesség, és végül az eredmények kommunikálása.”

E. P. Torrance

Tánc és dráma

A tánc és dráma modul mindhárom részterülete (dráma, bábjáték, tánc) tevékenységközpontú. A tevékenységet követő elemző beszélgetések a fogalmi ismeretek bővítésével járnak, de nem valósulhatnak meg anélkül, hogy a tanulók megszerzett tudásukat, alakulóban lévő véleményüket, felvetődő kérdéseiket cselekvésbe ne emelnék. Az egyes drámai és színházi konvenciók megismerése és használata ezért tanár és tanuló számára egyaránt azzal a haszonnal is jár, hogy a nehezen megfogalmazható (vagy épp formálódó) gondolatok és érzelmek kifejezésére, illetve a meglévő ismeretek gyakorlati ellenőrzésére teremt lehetőséget.

A tánc és dráma lehetőséget nyújt

- a tanulók képesség és adottság szerinti differenciált foglalkoztatására;
- a drámajátékban, a táncban és a bábjátékban fellelhető öröm és szabadságélmény megtapasztalására;
- a dráma, a tánc és a bábjáték mint művészi kommunikációs forma megtapasztalására;
- valós emberi szituációk, illetve fikatív történések különböző színházi formákban való megjelenítésére;
- arra, hogy a tanulók a tanterv más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a drámában, a táncban, a bábjátékban is alkalmazni tudják;
- arra, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák;
- minél több élő és felvett színházi, tánc- és mozgásszínházi, bábszínházi előadás – köztük társaik által készített produkciók – megtekintésére.

Továbbá:

- a mozgásban levő test komplex jelenlétének, sokrétű működésének megtapasztalására;
- a fizikai képességek fejlesztésével a koordináció és koncentráció fejlesztésére;
- az egyensúlyi viszonyokon keresztül a kontaktusteremtés lehetőségének kialakítására a tér

- tárgyaival, illetve páros gyakorlatokban;
- a különböző táncelemeknek a térben való megjelenítésére, a kommunikáció eszközeként való használatára;
 - az önértékelés és reakcióképesség növelésére.

A tánc és dráma mint modul lehetőséget biztosít arra, hogy az egyes befogadó tárgyak tantárgyi tartalmait szervesen integrálja (azaz például felismertesse a tanulókkal, hogy egyazon témát különböző történeteken keresztül is meg lehet fogalmazni). Emellett azonban rávilágíthat a különböző tantárgyak körébe tartozó ismeretek, műveltségi tartalmak összefüggéseire, a való világban is megtapasztalható integrációjára. Ez a megközelítésmód hozzájárulhat a kerettantervben is megfogalmazott tantárgyi tartalmak integrációjához, illetve az egyes ismeretek és kialakított készségek pozitív transzferhatásához is. E folyamat hatására különböző tantárgyak tartalmi könnyebben válnak elsajátíthatóvá a tanulók számára, mivel nem elvont és életidegen formában, hanem konkrétan és aktív, személyes tapasztalattal megerősítetten jelennek meg előttük.

A tevékenységformák a következők képességterületeket, átfogó személyiségfejlesztési területeket ölelik fel:

- érzékelés és észlelés;
- képzelet, fantázia;
- nagymozgások és finommotorika;
- verbális és nonverbális kommunikáció;
- énkép és önértékelés;
- fegyelem és kooperáció;
- problémamegoldás; kreativitás, improvizáció.

Ének-zene

Ének zene modulban nem emeltszintű zeneoktatást szeretnénk, csak azt a tananyagot elmélyíteni, amit a NAT előír. Sajnos összevont osztályokban lehetetlenség (helyhiány miatt) énekórákon körjátékot, illetve népi játékokat tanítani, költözködni, termet váltani pedig az idő szűkössége nem engedi. Iskolaotthonos osztályokban, délutáni foglalkozások keretében bővíthetnénk zenei

ismereteiket hagyományőrző népi játékokkal, körjátékokkal, hangszerismerettel. /Gitár, furulya, zongora.../

Tárgyi feltételek (Ezekkel iskolánk rendelkezik)

- Szaktanterem
- Iskolagaléria, kiállító hely
- Számítógép
- Projektor

Munkaformák: - Csoportos - Páros munka – Egyéni

Módszerek: Beszélgetés, szemléltetés, elbeszélés, bemutatás, bemutattatás, mimetizálás, interpretálás, magyarázat, ellenőrzés, értékelés

- d) **Diákétkeztetés.** A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.
- e) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti rendszerességgel – anyagi lehetőségeink függvényében - felzárkóztató órákat szervezünk.
 - A felső tagozatban- lehetőségek szerint – képességek szerinti csoportbontást végzünk a magyar és a matematika tantárgyaknál. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

- f) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal, valamint a tömegsport foglalkozásokkal, az edzésekkel együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- g) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, sportági- és szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Önképzőkörök indításának lehetősége is adott.
- h) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- i) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- j) **Erdei iskola.** A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

k) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

l) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, „évfolyambulik”, stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

[A 77/2004. (XI.11.) OMB számú határozatot iskolánk tudomásul veszi és elfogadja.

- négyévente egy alkalommal Szülői kérésre a tanulóra jutó költségek szülői vállalása esetén az oktatási intézmény osztályonként vállalja az erdei iskola (5 napos) szervezését.
- Szülői kérésre és a tanulóra jutó költségek szülői vállalása esetén az oktatási intézmény osztályonként évente egy alkalommal (nem az erdei iskola tanévében) vállalja a tanulmányi kirándulások (maximum 3 nap) szervezését.
- Szülői kérésre a tanulóra jutó költségek szülői átvállalása esetén az oktatási intézmény évente osztályonként legfeljebb öt alkalommal vállalja közösségi rendezvények (pl. színház, mozi-, múzeumlátogatás, stb.) szervezését.]

m) **Iskolai könyvtár.** A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható ingyenes iskolai könyvtár segíti.

n) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

o) **Hit- és vallásoktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett történelmi egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti Szolgálattal, az iskolaorvossal és a védőnővel,
- nyílt nap szervezése a leendő elsősöknek és szüleiknek,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

4. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- az iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik, akinek alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
 - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi, és segít a támogatások megfelelő elosztásában,
 - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
 - meg kell keresni a problémák okait,
 - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
 - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- nevelési tanácsadóval,
 - gyermekjóléti szolgálattal,
 - családsegítő szolgálattal,
 - polgármesteri hivatallal,
 - gyermekorvossal,
 - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

- e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
- a felzárkóztató foglalkozások,
 - a tehetséggondozó foglalkozások,
 - a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
 - a pályaválasztás segítése,
 - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
 - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
 - a családi életre történő nevelés,
 - a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
 - az iskolai étkezési lehetőségek,
 - az egészségügyi szűrővizsgálatok,
 - a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
 - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
 - a szülőkkel való együttműködés,
 - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;

7. A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem szakrendszerű oktatás megszervezése az 5. és a 6. évfolyamban;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

8. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése iskolánkban

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű tanulók jelenlétét iskolánkban.

Érd Megyei Jogú Város Közgyűlése a 211/2008.(VI.26.) KGY sz. határozata alapján a sajátos nevelési igényű tanulók köréből a beszéd fogyatékos tanulók, valamint a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztését, a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (**integráltan**) történő nevelését, oktatását adta feladatul iskolánknak.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók ellátásával kapcsolatos feladatokat a 2/2005.(III.1.) OM rendelet alapján szervezzük meg.

A fenti rendelet értelmében **célunk**, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél, vagyis:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését, és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának elemeivé,
- a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Az integrált nevelés, oktatás **sikerkritériumának** a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük. Ennek érdekében szükséges:

- az iskola pedagógusainak és a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására,
- az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása, mely alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A pedagógus feladatai:

- a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz,

- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, a tanulói teljesítmények elemzése alapján az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz,
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez,
- együttműködik különböző szakemberekkel, s javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyógypedagógiai tanár/ **fejlesztő pedagógus** az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, bútorok, eszközök, stb.),
- segítséget nyújt a tanuláshoz szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről,
- javaslatot tesz specifikus módszerek alkalmazására,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra,
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben - , ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása és nevelése **tanórai és tanórán kívüli keretben** folyik.

A **tanórán** végzendő feladatokat iskolánk **Helyi tantervében**, a tantárgyi tantervek mellékletében jelenítettük meg.

A tanórán kívüli feladatok:

- Fejlesztő foglalkozások tartása a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeret terhére. E munkát első ízben a 2008/2009. tanévben szerveztük meg, s iskolánk fejlesztő pedagógusa végzi. (Egyéni fejlesztési tervek összeállítása alapján, maximum 8 fős csoportokban, egyéni fejlődési lap vezetésével.)
- Együttműködési megállapodást kötöttünk az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal, akik szakmai, ellenőrzési, tanácsadási feladatokat látnak el, valamint biztosítják a tanulók logopédiai ellátását.

A tanulók sajátos nevelési igényét az erre hivatott **Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság** állapítja meg, s **szakvéleményt** bocsájt ki. A szakvélemény alapján az iskola igazgatója **határozatot** készít, mely alapján történik a sajátos nevelési igényű tanulók tanórai és tanórán kívüli fejlesztése.

A szakvélemények alapján kialakult létszámnak megfelelő órakeret biztosításáról a fenntartó gondoskodik.

A fejlesztéshez szükséges **eszközigényt** Pedagógiai programunk „szükséges felszerelések” jegyzékében jelenítjük meg.

VI. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,

- a diákönkormányzat vezetője kéthetente a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolai szülői közösséggel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer az iskolai szülői szervezet választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
- a) **Családlátogatás.**
- Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- b) **Szülői értekezlet.**
- Feladata:
- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
 - a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatáspolitikai alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,

- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadóóra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

f) Közös rendezvények a szülők, nevelők, tanulók részvételével

(társadalmi munka, környezetrendezés, osztálykirándulások, színház- és múzeumlátogatások, sportrendezvények szervezése, ill. látogatása, szülők-nevelők bálja,)

Feladata: közös értékteremtő munka, közös élmények szerzése.

6. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
7. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolai szülői szervezettel.

VII. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

„Legyen ép testben ép lélek”

(Juvenalis)

1. BEVEZETÉS

A felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében óriási felelősség és számos feladat hárul az iskolákra.

A jelen egészségnevelése nem lehet más, mint tudatosan létrehozott készségfejlesztő lehetőségek összessége, amellyel az egyén viselkedése az előre meghatározott cél irányába elmozdítható.

Az egészség a mindennapi élet egyik erőforrása. Ez eszközzé kell váljon az ember életében a boldoguláshoz.

Az iskola feladata tehát:

- Az egészség megvédésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Megtanítani, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására ajánljon magatartási alternatívákat, tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra példamutatással.
- Motiválja, ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására, segítse őket az egészséges életmód kialakításában.
- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek egészségi állapotát javítják.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Meg kell tanítani a gyerekeket arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

- Kiemelt feladatunk, hogy a gyerekeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésére neveljük.

Iskolánk célja, hogy az „egészség” mint életvezetési érték a tanórán belül és azon kívül a szabadidős programok középpontjában álljon. Az egészséget meghatározó tényezők (környezet, öröklődés, egészségügyi ellátó rendszer, életmód) közül ami alakítható, befolyásolható az iskola által, az életmód és a szemléletmód.

Egészségnevelési programunk célja, hogy hozzájáruljon a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez, fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk kialakításához, meggyökereztetéséhez. Fejlődjön beteg, sérült embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.

2. HELYZETELEMZÉS

2.1 A TÁRSADALMI KÖRNYEZET ÉS A CSALÁDOK JELLEMZÉSE

Az iskolában tanuló diákjaink többsége Érd Újtelep városrészéből, valamint az emelt szintű testnevelés miatt vannak más településről bejáró tanulóink is (Tárnok, Százhalombatta, Sósút, Diósd). Többségük kiegyensúlyozott, rendezett családi háttérrel rendelkezik. A teljes családok és a nagycsaládok mellett az egyedülálló szülők száma azonban magas. A nem emeltszintű testnevelésben részesülő osztályok tanulói közül magas a hátrányos helyzetű, sőt a veszélyeztetett tanulók száma.

A környék drog által kevésbé fertőzött terület, sem a szülők, sem a diákok részéről nem tapasztaltunk ezzel kapcsolatos kirívóan negatív magatartást.

2.2 A DIÁKOKKAL KAPCSOLATOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

Tanulóink nagyon eltérő családi környezetből érkeznek iskolánkba.

Többségében tiszta, rendes jó képességű, tájékozott, jó szorgalmú diákok, akik odaadó, törődő, szeretetteljes családi háttérrel rendelkeznek. Mind alsó, mind felső tagozatos osztályokban

azonban környezeti tényezőkre is visszavezethetők a gyermekek magatartásában megnyilvánuló problémák. Családjaink egy részében az anyagi jólét ellenére sajnos keveset foglalkoznak a gyermekekkel. Egyre több esetben tapasztalunk súlyosabb magatartási problémát, Néhány gyermek elhanyagolt családból érkezett. Egy tanulónk a felső tagozatban nevelőotthonból jár hozzánk, egy pedig mozgásában súlyosan korlátozott. Az ő integrációjukat kiemelten fontosnak tartjuk.

2.3 A HUMÁNERŐFORRÁS JELLEMZŐI

Az iskolában tanító pedagógusok a főiskola elvégzése során egészségtan illetve pszichológia vizsgát tettek. Folyamatosan figyelemmel kísérik a médiában megjelenő egészségneveléssel és drogprevencióval kapcsolatos információkat. Rendszeresen részt vesznek a témához illő tanfolyamokon, továbbképzéseken. Egy fő a Szabadidőszerzők Országos Konferenciájának Drogprevenciós képzésén vett részt. Két fő (a gyermekvédelmi felelős és a DÖK felnőtt vezető) a városi Drogprevenciós Konferencián vett részt.

Az egészségnevelési témakörök feldolgozásakor különféle módszereket alkalmazunk:

A témától függően rendezünk kerekasztal-vitát, tartunk magyarázó jellegű előadást, elbeszélést.

A megfigyelés, mint módszer hangsúlyos szerepet kap. Ügyelünk arra, hogy a megfigyelések a korábbi ismeretekből induljanak ki, hogy a különböző forrásokból szerzett ismeretanyagot is bekapcsolják, integrálják, fejlesszék a tanulók gondolkodását, s a valóság megfigyelése legyen az elsődleges ismeretszerzési forrás.

Az ötletek szabad áramoltatása, vagyis ötletbörze előnye, hogy megtanít az elhangzottak szakszerű értékelésére, ösztönzi a tanulókat a sokszínű gondolkodásra, a sokféle megoldás keresésére.

A szerepjáték lehetőséget kínál a problémás élethelyzetek megjelenítésére. Előnye, hogy segít a tanulóknak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik, tetteik mozgatórugóit.

A felsorolt módszerek jól mutatják a tanár irányító, érték közvetítő szerepét. A megfelelő ismereteket a pedagógusnak kell közvetítenie, de a pozitív beállítódásoknak, magatartásformáknak, helyes szokások kialakításának be kell épülnie a tanulók életstílusába.

3. SEGÍTŐ KAPCSOLATOK

3.1 Intézményen kívüli segítők

Szervezet neve	Címe	Kapcsolattartó neve	Milyen témában segíthet?
Fővárosi Pedagógiai Intézet		Pécz Imre	Fejlesztőpedagógiai konzultációk, információk, továbbképzések
Gyermekjóléti Szolgálat	2030 Érd Emma u. 7.	Tatár Pál Tivadarné	Jelzett eseteknél felveszi a kapcsolatot a családdal.
Nevelési Tanácsadó	2030 Érd Csóka u. 7.	Dombi Gyöngyi	T.M.B. vizsgálat, esetmegbeszélések
Családsegítő Szolgálat		Tatár Pál Tivadarné	Jelzett eseteknél felveszi a kapcsolatot a családdal.
Gyámhivatal (Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztály)	2030 Érd Alsó u. 2.	Tatár Pál Tivadarné	
Gyermekek Átmeneti Otthona Fiúnevelő	2030 Érd (Érdliget)		
Magyar Földrajzi Múzeum	2030 Érd	Kónigné Ferencz Zsuzsanna	
Drogkoordinátor		Tatár Pál Tivadarné	Konzultációk
Polgármesteri Hivatal Humánpolitikai Iroda	2030 Érd Alsó u.1.	Rozgonyi János igazgató	Pályázatok, konzultációk

A prevenciók tevékenység külső segítői

Sziget Droginformációs Alapítvány Életvezetési Központ	1074 Budapest Rottenbiller u.10.	Tatár Pál Tivadarné	Egészségmegőrző-kábítószer-megelőző program
---	-------------------------------------	---------------------	---

3.2. Intézményen belüli segítők

Név	Foglalkozás	Milyen témában segíthet?
Dr. Kozaróczy Károly	iskolaorvos	Kötelező szűrések, védőoltások
Czirok Ildikó	védőnő	Szűrések, felvilágosító foglalkozások
Tatár Tivadarné	Iskolai gyermekvédelmi felelős	Jelzett esetekben a segítő

		intézményekkel kapcsolatfelvétel, nyilvántartás készítése
Mórács Zsolt	DÖK -vezető	Programok szervezése, koordinálása

A prevenciók tevékenység belső segítők

Alsós és felsős osztályfőnökök	Egészséges életmódra nevelés, pozitív minták közvetítése, 7. és 8. osztályban osztályfőnöki órákon a drogprevenció, mint kötelező témakör feldolgozása
Biológia és Egészségtan tanár	Tanórai felvilágosító tevékenység
Szabadidőszervező	A szabadidő értelmes eltöltésének szervezése
Etikát tanító tanár (7. o.)	Életmódok, szokások, értékek közvetítése

4. ÁLLAPOTFELMÉRÉS

4.1 Közegészségügyi feladatok

Területek	Megállapítások
Közétkeztetés	Melegítő konyhával rendelkezik iskolánk. Az ebédlő 300 gyermek befogadására alkalmas és biztosítja tanulóink számára a kultúrált étkezési lehetőséget. HACCP rendszerben működő tálalókonyhánk van.
Iskolaorvosi ellátás	Iskolaorvosunk és az iskolavédőné évente egyszer végzi el az alábbi szűrővizsgálatokat: pszichomotoros fejlődés, érzékszervi működés, mozgásszervek működésének ellenőrzése, golyvaszűrés, vérnyomásmérés. A vizsgálatok 1., 3., 5., 7., és 8. osztályokban történnek. Az adatokat a tanulók iskolai törzslapján rögzítik.
Balesetmegelőzés, munkavédelem	A tanév elején minden osztályfőnök ismerteti az iskolában érvényes balesetvédelmi előírásokat. A pedagógusok minden évben kötelező orvosi

	ellenőrzésen vesznek részt.
--	-----------------------------

4.2 Iskolai állapotfelmérés

4.2.1. Személyi tisztaság és egészséges öltözködés

Terület	Megállapítások
Személyi tisztaság és egészséges öltözködés	Az alsó tagozaton környezetismeret órán, a felső tagozaton osztályfőnöki és biológia órán valamint az egészségtan modul keretében foglalkozunk a témával.

4.2.2. Testnevelésre vonatkozó állapotfelmérés

Területek	Megállapítások
Testnevelés	Emelt szintű testnevelés-oktatásban részesülőknél: <ul style="list-style-type: none"> - 1-3. évfolyamon napi 2 sportfoglalkozás; 4. évfolyamon az alapóra(3)+2 óra, - 5 -6. évfolyamon:4,5 óra/hét - 7-8. évfolyamon: 5 óra/hét - 5-8 évfolyamon az iskola által kínált edzések (tollaslabda, kézilabda, labdarúgás, birkózás, úszás egészítik ki a testnevelésórákat.
Felmentett tanulók száma	Alsó tagozaton 2 fő, felső tagozaton 7 fő.(magántanulók)
Testi fejlődés mérési eredményei	Antropometriai mérések. Az eredményeket az iskola- és sportorvos tartja számon.
A tanulók mozgásfejlődésével, állóképességével kapcsolatos módszerek	A kondicionális és koordinációs képességek folyamatos ellenőrzése.
Mérés helye (osztály, csoport, tagozat)	Mindenhol.

4.2.3.A gyermek és ifjúságvédelem adatai

Hátrányos helyzetű tanulók száma	89 fő
HHH tanulók száma	33 fő
Iskolán belül működő prevenciós csoportok	Problémás esetekben egyéni fejlesztés és pszichoterápia az alsó tagozaton. Felső tagozaton felzárkóztatás, tanulószoba, szakkörök, napközi

4.2.5 A prevenció munká érintettjeivel kapcsolatos megállapítások

Érintettek	Megállapítások
Szülők	Tanulóink többségénél rendes, gondoskodó, együttműködő családi háttérrel találkozunk. Káros szülői magatartásként elsősorban a dohányzás valamint egyes esetekben az alkoholfogyasztás jelenik meg.
Diákok	Iskolánkban nem jellemző a deviáns viselkedési forma. Egyre több esetben találkozunk a tolerancia hiányával, agresszivitással, trágár beszéddel.
Pedagógusok prevenció munkája	Iskolánk dolgozói folyamatosan figyelemmel kísérik a prevenció munkához megjelenő kiadványokat valamint részt vesznek tanfolyamokon, továbbképzéseken. Tanóráikon alkalmazott módszerek: figyelemfelhívás, beszélgetés, önértékelés, szituációs játék, kérdőív, vita, filmvetítés, meghívott előadó meghallgatása. Az "Egészséges hét" szervezése már hagyománnyá vált, nemcsak iskolán belül, hanem az iskolák közötti verseny szervezéssel is mozgósít. Kiemelten fontosnak tartjuk a pozitív tanári példamutatást.

5. CÉLMEGFOGALMAZÁS

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy az élet minden területén már gyermekkorban kialakítsa, illetve folyamatosan erősítse a saját szellemi, fizikai állapotáért felelősséget vállaló, tudatos életvitelre berendezkedő magatartást. Az egészségnevelés során a tanulót olyan gyakorlati tudáshoz és képességekhez kell segíteni, amelyek használatával saját egészségének megőrzésén túl egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó értelmes döntéseket tud hozni.

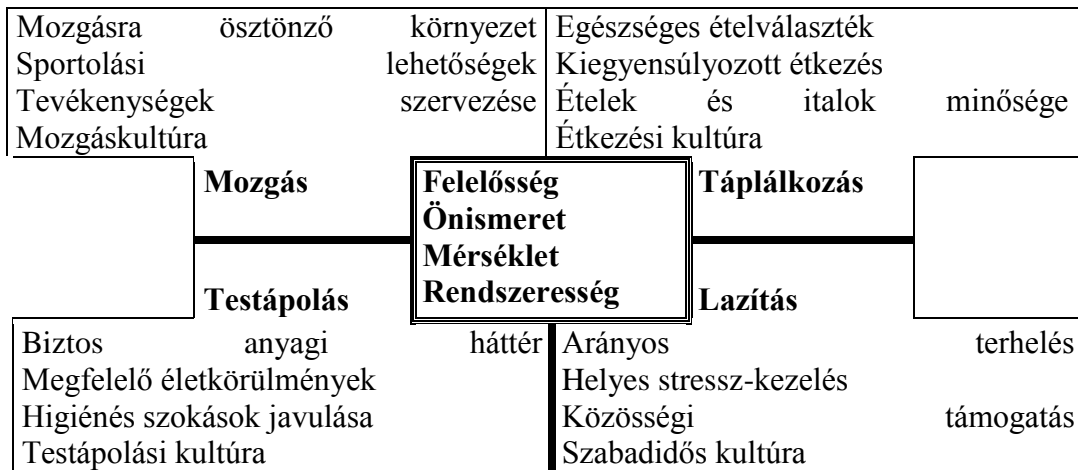
5.1. Iskolai egészségnevelő program

A program elkészítésénél irányadónak tekintjük az Ottawai Charta, az Egészség Évtizedének Nemzeti Programja és a Johan Béla egészségnevelő program iskolai korosztályra is vonatkozó célkitűzéseit.

5.1.1. Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie:

- egészséges táplálkozás,
- egészségtudatos testápolási szokások,
- rendszeres testmozgás,
- lelki egészség, harmonikus életvitel,
- függőségre vezető szokások (cigaretta, alkohol, drog) kerülése,
- emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció),
- átgondolt szexuális magatartás,
- családi életre nevelés,
- szándékos és véletlen balesetek megelőzése.

Az egészséges életmód legfontosabb elemei:

5.1.2. Az iskolai egészségfejlesztés eredményességében és a tanulók egészségtudatának megszilárdításában fontos szerepet játszik:

- az iskolai és iskolán kívüli nevelés,
- a prevenció,
- a pozitív énkép kialakítása,
- az egészséges életstílus-modell megteremtése,
- hatékony kommunikáció (empátia, tolerancia),
- az „élni tudás” elvének érvényesítése,

- konfliktuskezelési illetve tanulás-módszertani ismeretek megléte,
- felnőttek példamutatása,
- kortárs oktatók bevonása.

5.1.3. Az iskolai egészségfejlesztés történet:

- osztályfőnöki, környezetismeret, biológia, kémia, testnevelés, egészségtan órán,
- alkalmi esemény (sportnap, egészségnap, stb.),
- önfejlesztő tréningek,
- kiscsoportos megbeszélések,
- rendszeresen ismétlődő foglalkozás vagy verseny,
- sportkör, szakkör, klubfoglalkozás,
- egyéb lehetőségek (előadás, bemutató, filmvetítés) keretei között.

5.1.4. Az egészségfejlesztés folyamatának lépcsői

Bevezető és kezdő szakasz (6-10 éves korig)

Az önellátással kapcsolatos aktuális feladatok osztályfőnöki, testnevelés, környezetismeret órán:

- évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés,
- rendszeres és alapos tisztálkodás,
- egészséges és kultúrált étkezés.

A testi felépítés megerősítése testnevelés órán, edzésen:

- kielégítő alvás és fizikai aktivitás szerepe,
- az egészséges test fontosságának felismerése,
- a testi készenlét elemeinek megtanítása (bemelegítés).

Családi életre nevelés osztályfőnöki és környezetismeret órán:

- empatikus készségek fejlesztése,
- toleranciára nevelés.

Alapozó és fejlesztő szakasz (11-14 éves korig)

A kultúrált külső megjelenés összetevőinek tisztázása osztályfőnöki órán:

- helyes testápolás,
- az egészséges táplálkozás szerepe a serdülőkorban.

A testi átalakulásra való felkészülés osztályfőnöki, természetismeret, biológia, testnevelés, és egészségtan órán:

- ritmus és mozgáskultúra fejlesztése,
- fizikai állóképesség, erőnlét továbbfejlesztése,
- szexuális érés okozta változások tudatosítása.

Segítségnyújtási képességek fejlesztése osztályfőnöki és biológia órán:

- elsősegélynyújtáshoz szükséges ismeretek elsajátítása,
- egyszerűbb betegségek felismerése,
- önismereti feladatok.

5.1.5 Tanórán kívüli egészségnevelő módszerek alkalmazása

- játéklehetőségek, fejlesztő eszközök biztosítása,
- az érzékszervek működésének finomítása,
- lazítási technikák gyakoroltatása,
- a helyes légzéstechnika megtanítása,
- kondicionáló eszközökkel és tevékenységekkel való megismerkedés,
- mozgáskoordinációs képességek javítása,
- életvezetési modellek gyűjtése.

5.1.6. Az egészséges életmódra irányuló kiegészítő tanulói tevékenységek

- felkészülés és előadás az egészséges életmódra nevelés egyes témaköreiben,
- az egészségfejlesztéshez – drogprevencióhoz kapcsolódó témák és szaktárgyak összekapcsolása,
- plakátok és versenyfeladatok készítése iskolai rendezvényekhez, vetélkedőkhöz,
- diákműsorok készítése, újságcikkek írása.

5.1.7. Az egészségnevelő munka célja

Éves célok:

- A gyermek ismerje meg önmagát, testének működését, tudja azt, hogy az egészség érték.
- Tanulóink legyenek tisztában az életkoruknak megfelelő egészséges életmód kritériumaival (elegendő alvás, pihenés, mentálhigiénés ismeretek, egészséges étrend, mozgás fontossága).
- Az egészségre ártalmas szokások és környezeti hatások megismertetése, drogprevenció különös tekintettel a serdülő korosztálynál.
- Diákjaink legyenek toleránsak, segítőkészek beteg vagy sérült társaikkal szemben.

Középtávú célok:

- Tanulóinkban alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény és használjanak fel minden korábban megszerzett ismeretet, hogy egészségüket megőrizték.
- Tudatosan válasszák a helyes életvezetés elemeit, felismerjék az egészségkárosító tényezőket.
- A mindennapos testedzés megvalósítása és a mozgás szeretetének kialakítása fontos feladatunk.
- Diákjaink legyenek tisztában az egészségre ártalmas anyagok (drog, alkohol, dohányzás, stb.) szervezetünkre gyakorolt károsító hatásaival. Ismerjék a megelőzés formáit, lehetőségeit illetve a segítő intézményeket, szervezeteket.
- Alakuljon ki a tolerancia és empátia képessége nem egészséges embertársaik iránt.

Hosszú távú célok:

- Tanulóink testileg és lelkileg olyan személyiséggé váljanak, akik harmóniában élnek magukkal és a környezetükkel.
- Diákjaink szemléletében és életvitelében megvalósuljon az „ép testben ép lélek” elv.
- Céljaink megvalósulásával felnőjön egy önmaga és környezete iránt igényes, testileg és lelkileg egészséges nemzedék.
- Az egészségre ártalmas hatások és anyagok nagymértékű visszaszorítása.

6. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI TEVÉKENYSÉG SZÍNTEREI ÉS MÓDSZEREI

6.1 Tanórai tevékenységek, módszerek

6.1.1 Alsó tagozat:

Évfolyam	Tanóra megnevezése	Tartalom	Módszer
1.	Környezetismeret, magyar, testnevelés, technika	Testápolás, helyes táplálkozás, öltözködés, napirend, mozgás	Beszélgetés, szemléltetés
2.	Környezetismeret, magyar, technika, testnevelés	Egészséges táplálkozás, tisztálkodás, helyes testtartás	Cselekedtetés, beszélgetés, szemléltetés, kísérlet, figyelmeztetés
3.	Környezetismeret, magyar, testnevelés	Az emberi test megismerése, egészségünk védelme, helyes napirend, étkezési szokások, viselkedéskultúra	Megfigyelés, beszélgetés, osztályra szabott házirend
4.	Környezetismeret, magyar, testnevelés	Erkölcsei normák kialakítása, egészséges életmód, mozgás fontossága, káros szenvedélyek megelőzése	Frontális, Irodalmi alkotások feldolgozása

6.1.2. Felső tagozat

Évfolyam	Tanóra megnevezése	Tartalom	Módszer
5.-6.	Természetismeret, angol, német, testnevelés, ének, számítástechnika, technika, Egészségtan-modul	Az emberi szervezet, étkezés, környezeti hatások, ergonómia, helyes légzés, testtartás, higiénia	Frontális és önálló munka, beszélgetés, magyarázat, bemutatás
7.-8.	Földrajz, biológia, angol, német, testnevelés, kémia, ének, számítástechnika, technika	Étkezési szokások és iparágak, az emberi szervezet, egészségmegőrzés, testi és lelki egészség, droprevenció, napirend és szabadidő, tisztálkodó és tisztítószer, egészséges életmód	Frontális, problémafelvetés, bemutatás, tanári előadás, filmfeldolgozás Tanulói kiselőadások

6.1.3. Osztályfőnökök által tartott foglalkozások

Évfolyam	Tartalom	Módszer
Osztályfőnöki óra 5-8. osztály	A kerettanterv által előírt évfolyamonkénti 10 óra egészségnevelés, 7.-8. osztályban drogprevenció, részvétel az Életvezetési Központ programján az „Egészséges hét” keretében	Témafelvetés, beszélgetés, filmfeldolgozás, külső előadó hívása
Egészségtan 6. osztály	A kerettanterv által előírt témakörök	Témafelvetés, beszélgetés, szemléltetés, filmfeldolgozás
Etika 7. osztály	A kerettanterv által előírt témakörök	Frontális, témafelvetés, beszélgetés, szituációs játékok, film

6.1.3. Testi nevelés

Területek	Szinterei, formái	Felelős
1.-4. évfolyam	Tornaterem, sportudvar, uszoda, edzőtábor, sportnapközi, sportverseny	Testnevelő tanárok, edzők
6.-8. évfolyam	Tornaterem, sportudvar, versenyek	Testnevelő tanárok, edzők
A tanulók mozgásfejlesztésével, állóképességével kapcsolatos mérések	Tornaterem, sportudvar	Testnevelő tanárok, edzők

6.2 Tanórán kívüli tevékenységek

Évfolyam	Tartalom	Módszer
Napközi 5.-6. osztály	Szabadidős tevékenység, sport, játék	Megbeszélés, szabályok ismertetése

A közegészségügyi szabályok, feltételek biztosítása és betartatása az intézményvezetés feladata. Az oktatási-nevelési tevékenység közegészségügyi normáinak betartása (tanulók terhelése, szabadidőigény figyelembevétele, szabadidő-eltöltés módszerei, iskolai helyiségek rendje, stb.) pedig minden pedagógus feladata.

7. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Az ellenőrzés, értékelés a célkitűzés megvalósításának felülvizsgálatát jelenti. Célszerű a programot legalább évenként értékelni, a megvalósítás arányát is vizsgálni. Az értékelés eredménye információt ad a programról, követhetővé válik, mit lehetett megvalósítani, melyek voltak a sikeres tevékenységek. Ezek alapján módosítható a célkitűzés. Célszerű újabb állapotfelmérést végezni, majd a fenti információk alapján intézkedési tervet készíteni a következő évek egészségnevelési munkájához. Az ellenőrzés az intézményvezetők irányításával a tantestület bevonásával történik.

KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉSI PROGRAM

A KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉSI programhoz kapcsolódó oktatás célja:

- a közlekedési balesetek megelőzése és visszaszorítása
- a kultúrált közlekedési magatartásformák kialakítása és alkalmazása
- személyiségfejlesztés
- általános tudásszint növelése

A KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉSI program módszertani elemei

- interjúk, felmérések készítése a diákokkal
- oktató- és ismeretterjesztő filmek
- iskolai könyvtár használata
- SWOT analízis
- ötletbörze
- interaktív játékok
- adott témával kapcsolatos kiállítások megtekintése

A KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉSI program szinterei iskolánkban

Tanórai tevékenységek a közlekedésre nevelésre

A közlekedéssel kapcsolatos ismeretek nem külön tantárgyként szerepelnek, hanem beépülnek az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba.

Tanórán kívüli tevékenységek a közlekedésre nevelésre

- iskolai sportkör, szakkörök, sportversenyek
- iskolai könyvtár
- tanulmányi versenyek, kulturális versenyek
- osztálykirándulások, természetjárás, túrázás
- szabadidős programok

Drogstratégia - lásd mellékelve

VIII. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

A KÖRNYEZETI NEVELÉS FOGALMA

A környezeti nevelés olyan folyamat, mely során a tanuló képessé válik a környezeti jelenségek értelmezésére, a természetes és épített környezet megismerésére és a tapasztalt problémák okainak felismerésére, illetve a megoldások megkeresésére. Eközben aktív szereplőjévé válik saját környezetének, közvetlen lakó – és élőhelyének. A folyamat során kialakul a természet iránt érzett felelős gondolkodás és döntéshozás képessége.

A környezeti nevelés kiemelten fontos része a fenntartható fejlődés fogalmának megértetése. A fenntarthatóság az emberi napi szükségletek kielégítése mellett a természeti, környezeti erőforrások ésszerű, a következő generációk számára történő megőrzését is jelenti, miközben a lakókörnyezet, a nemzeti kulturális örökség és a társadalmi – gazdasági kapcsolatrendszerek megóvását is kifejezi.

A KÖRNYEZETI NEVELÉS CÉLJA

A környezeti nevelés céljainak harmonizálniuk kell az intézmény Pedagógiai Programjával, mivel csak így lehet megvalósítani a benne megfogalmazott feladatok, célok teljesítését.

A környezettudatos szemlélet kialakításához sok esetben elegendő az egyszerű elvek és ökológiai információk megfogalmazása, mégis a valós, mindennapi környezeti ügyek összetettsége megkíván más tevékenységeket, más célokat, attitűdöket is. Az ilyen tevékenységeknek más életkorokban, más szervezetségi keretben – szaktantárgyi és szabadidős szinteken kell megvalósulniuk.

Ezért tartjuk fontosnak, hogy tanulóink minden évfolyamon találkozzanak a környezeti témájú tan – és ismeretanyagokkal, hogy az iskolai képzés teljes folyamatában legyen lehetőségük a megismerésre, a tapasztalatszerzésre – akár közvetett, akár közvetlen terepi formában is - , a „rácsodálkozás” fejlesztő élményére.

Iskolánk programjának megfogalmazásakor fontosnak tartottuk, hogy a megvalósíthatóságot szem előtt tartva külön fogalmazzunk meg intézményünk számára hosszú távú és rövidtávú célokat.

Feladatunk mindkét esetben az, hogy olyan célokat tűzzünk tanulóink, tanáraink elé, melyek a legjobban megfelelnek a gyermekek életkori fejlettségi szintjének, ugyanakkor a közösségi tevékenységeket is erősítik a környezeti kérdések megoldása, megismerése közben.

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat.

A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK AZ ALSÓ ÉVFOLYAMOKON:

Bevezető szakasz (első és második évfolyam):

továbbfejlesztetni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre elemi ismereteket közvetíteni a tanuló felé, kielégíteni

kíváncsiságát érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre kielégíteni az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása

Kezdő szakasz (harmadik és negyedik évfolyam):

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket
- mintákat adni a természet megismeréséhez
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét
- az esztétikai nevelés részeként a közvetlen környezet rendezettségének igényét kialakítani a tanulóknban
- kialakítani egy természet – és embertisztelő szokásrendszert

HOSSZÚTÁVÚ CÉLOK A FELSŐ ÉVFOLYAMOKON:

Alapozó szakasz (ötödik és hatodik évfolyam):

- képi megismerési formákkal tovább fejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést, viselkedési szokásokat
- gyakorlati tapasztalatok szerzésére lehetőséget biztosítani (szakórán vagy a tanórán kívüli tevékenységek során)
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit
- a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét tovább erősíteni,
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel, történésekkel kapcsolatosan

Fejlesztő szakasz (hetedik és nyolcadik évfolyam):

- elvont megismerési formákat is felhasználva tovább fejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést
- felkészíteni a társadalomba való beilleszkedést – a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét

- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása

RÖVIDTÁVÚ CÉLOK AZ ALSÓ ÉVFOLYAMOKON

Bevezető szakasz (első és második évfolyam):

- az életkornak megfelelően mesék, történetek által közvetített elemi környezeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése
- a népi, a természettel kapcsolatos játékok, szokások megismertetése a tanulókkal
- kialakítani a tanulóknál a képességet egyszerűbb környezeti jelenségek, a természeti környezet szereplőinek ismertetésére, bemutatására játékos formában
- osztályprogramok szervezése a természetben
- a tanulás és a sportolás munkaformáinak megválasztásával, a gyermekek időbeosztásának kialakításával biztosítani az egészséges életmódhoz elengedhetetlen szabadban történő tevékenységekre szükséges időt és módot

Kezdő szakasz (harmadik és negyedik évfolyam)

- biztosítani a tanuló számára a közvetlen mindennapi kapcsolatot a természettel
- kialakítani a tanulói megismerés közvetlen lehetőségeit
- irányított megfigyelések, játékok tartása
- a közösségfejlesztő osztályprogramok természetben is történő megtartása
- felkelteni az igényt a természetről szóló információhordozók használatára (videó, könyvek, előadások, múzeumok)

RÖVIDTÁVÚ CÉLOK A FELSŐ ÉVFOLYAMOKON

Alapozó szakasz (ötödik és hatodik évfolyam)

- képi és szöveges információhordozók használatának, az ismeretek értelmezésének képességét kialakítani

- az iskola környezetével való törődés, a rendezett és tiszta épület iránt érzett igény kialakítása a tanulóknban
- önálló kutatómunkák, kísérletek, kiselőadások megtartására való képesség és igény kialakítása, fejlesztése
- az iskolai, környezettel kapcsolatos rendezvényeken való aktív részvétel igényének és gyakorlatának kialakítása
- közösségi programok szervezése a természetben

Fejlesztő szakasz (hetedik és nyolcadik évfolyam)

- kialakítani az igényt a tanulóknban önálló „zöld” iskolai programok szervezésére
- a környezetvédelem fontosságának hangsúlyozása a tanítás és a szabadidős tevékenységek témájának megválasztása során
- az emberiség jövőjét érintő környezeti jelenségek, történések bemutatására lehetőséget biztosítani a tanulóknak a tanórán, az épületben kiállítások formájában
- a higiéniai szokások visszafejlődésének megállítása
- drogprevenációs és életmóddal kapcsolatos előadások, foglalkozások tartása, biztosítása

ALKALMAZOTT MUNKAFORMÁK, TEVÉKENYSÉGEK

Iskolánk környezeti nevelési stratégiájának megalkotásakor a pedagógusok, a szülők és diákjaink véleményét is figyelembe vettük. Az alkalmazott módszerekről, tevékenységekről nevelőtestületi értekezleten döntöttek iskolánk pedagógusai. Ezt fontosnak tartottuk, mivel csak közösen lehetünk képesek egy egységes rendszer kiépítésére. Így olyan tevékenységformák kaptak hangsúlyt, melyek

- segítik a kritikus és kreatív gondolkodás kialakulását,
- fejlesztik a társas együttműködés képességét
- biztosítják tanulóinknak a szóbeli, írásos és grafikai kommunikáció lehetőségét
- elősegítik a döntéshozatal és a problémamegoldás képességének kialakulását
- segítik az információs – kommunikációs, audiovizuális eszközök használatának elsajátítását.

Elsősorban a helyi, közvetlen környezet, az iskola területe és környéke megismerésének, megóvásának, ápolásának biztosítása határozta meg választott tevékenységformáinkat, módszereinket. Fontosnak tartjuk, hogy a környezettel kapcsolatos fejlesztő, nevelő tevékenységek egyéni és csoportos foglalkozásokat is kínáljanak. Így válik megvalósíthatóvá, hogy tanulóink a nyolc év alatt többféle módon, megközelítésben sajátítsák el a problémamegoldó és konfliktuskezelő technikákat.

A módszerek kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy kialakítsunk olyan „helyi hagyományokat”, melyek erősítik tanulóink érzelmi kötődését környezetükhöz, mivel napjainkban a céltalanság, a gyökerek, hagyományok semmibevétele, a tradíciók elhalása komoly gondot jelent.

A munkaformák, meghatározásakor az életkori sajátságokat figyelembe véve külön fogalmaztuk meg a tanórai és a tanórán kívüli, illetve az alsó és a felső évfolyamokra vonatkozó tevékenységeket.

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórai tevékenységek, munkaformák az alsó évfolyamokban:

első és második évfolyam (bevezető szakasz)	írás	állatok, növények neveinek másolása
	olvasás	állatok, növények nevével mondatok alkotása, természeti jelenségek körülírása
	matematika	gesztenyék, babszemek, termények számolása, mérések, anyagok vizsgálata, szöveges feladatban élőlények csoportosítása
	környezetismeret	az erdő állatai és növényei, (maga a tananyag, lásd a Helyi Tantervet)
	ének	daltanítás népszokásokról, természeti jelenségekről

	technika rajz	terméskép készítése, tájkép, népszokások ábrázolása, kellékek készítése, papírhajtogatás
	testnevelés	szabadtéri tanóra a sportudvaron

harmadik és negyedik évfolyam (kezdő szakasz)	olvasás	beszélgetés védett állatokról, olvasmányok feldolgozása, „Barangolás hazai tájakon”
	nyelvtan	ismeretterjesztő szöveg másolása, földrajzi nevek helyesírása
	matematika	szöveges feladatok állatokkal és növényekkel, mértékváltás, mérések a környezetben
	testnevelés	szabadtéri testnevelés óra, sportversenyek
	ének	évszakokhoz kapcsolódó dalok, tájaink dalai
	környezetismeret	az iskola környékének megismerése, térképismeret, hazai tájaink, (az egész tananyag, lásd a Helyi Tanterv)
	technika rajz	évszakokhoz kapcsolódó dekorációk készítése, a környezet tapasztalati megismerése, csendélet, tájkép, levéllenyomat

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórai tevékenységek, munkaformák a felső évfolyamokban:

	természet-ismeret	növények és állatok csoportosítása, térképismereti gyakorlatok, táplálkozási szokásaink, átváltások, mérések a természetben
--	-------------------	---

ötödik és hatodik évfolyam (alapozó szakasz)	történelem	földhasználat, életmód, középkori gazdálkodás, öntözéses kultúrák, a föld mint erőforrás, - kiselőadások és kutatómunkák
	irodalom	népmesék, műelemzések kiselőadások, kutatómunkák
	nyelvtan	költői eszközök, földrajzi nevek gyakorlása
	rajz	tájképek, ábrázolási módok, önálló témaválasztás, természetképek, gyűjtőmunkák
	technika számítástechnika	népi játékok készítése és felhasználási módozataik, energiaforrások, alaprajz készítése, adatok ábrázolása
	matematika	átváltások, szöveges feladatok, adatgyűjtés természeti fogalmak felhasználásával
	idegen nyelv	környezeti fogalmak, mesék idegen nyelven, szövegértelmezés, környezettel kapcsolatos olvasmányok
	testnevelés	tanóra a sportudvaron, sportversenyek
	egészségtan	Testi-lelki egészségünk, táplálkozási, higiéniai szokások, mozgás, nemek közti különbségek
	ének	természeti jelenséghez, népszokáshoz kapcsolódó dalok, hangszerkészítés

hetedik és nyolcadik évfolyam	földrajz	energiahordozók, a víz körforgása – kutatómunka, a bányászat és a táj kapcsolata – kiselőadások, talajpusztulás, videovetítés, terepmunkák, híradások elemzése, hulladékkezelési ötletbörze
--	----------	---

(fejlesztő szakasz)	biológia	mérgező anyagok és az élővilág – kiselőadások, kutatómunkák, népességnövekedés, biológiai sokféleség, élőhelyek változása – terepmunka, videóvetítés, az ember testi-lelki egészsége
	kémia	a háztartás anyagai, hulladékkezelési ötletbörze, a talaj jellemzése, szennyező anyagok a környezetben – kiselőadások, kutatómunkák, kísérletek
	fizika	alternatív energiaforrások, gépek hatásfoka- mérések, elemzések, anyagok és szerkezetek tulajdonsága – kiselőadások, kísérletek
	matematika	becslések, átváltások, szöveges feladatok természeti témákkal, adatgyűjtés és elemzés, táblázatok és grafikonok értelmezése a szűkebb környezetre vonatkoztatva,
	irodalom	szövegértelmezés és elemzés, földrajzi témájú anyagok feldolgozása, híradás készítése, beszámolók – riportok – kiselőadások
	nyelvtan	földrajzi nevek gyakorlása, mondatelemzés, szólások – közmondások a tájelemzés az évszakokkal kapcsolatban
	rajz	tájkép, életkép készítése, ábrázolási módok gyakorlása, természetes anyagok művészeti felhasználása – önálló munka
	ének	népdalok, népszokások – daltanulás, hangszerkészítés és használat

	idegen nyelv	olvasmányok környezeti témában könyvtári kutatómunka, kifejezések gyakorlása
	technika, számítéchnika	adatábrázolás, statisztikai alapok, energiatakarékosság, poszterek – újságok szerkesztése, háztartási hulladékkezelés, újrafeldolgozott anyagokból kiállítás, közlekedés a városban – kiselőadások, életvitel – videó vetítés,
	történelem	a természeti kincsek és a háborúk kapcsolata, életmód, környezetvédelmi jogok, ENSZ, globális problémák és kezelésük – kutatómunkák, előadások, videó vetítések, híradások elemzése
	testnevelés	tanóra a sportudvaron, sportversenyek

Mivel a tanórán kívüli foglalkozásokon gyakran több osztály is egyszerre vesz részt, sok a közös program, nem bontottuk az ilyen tevékenységeket külön bevezető és kezdő, illetve alapozó és fejlesztő képzési egységekre, csak az alsó és a felső évfolyamok programjait szervezzük külön.

A szabadidős tevékenységek megszervezésében segítséget kapnak pedagógusaink:

- az osztályfőnököktől
- a napközis nevelőktől
- a diákönkormányzattól
- testnevelő tanárainktól
- és a szabadidő szervezőtől.

Tanórán kívül iskolánk diákjainak **biztosítunk egyéni és csoportos munkaformákat igénylő programokat** is, így a közösségfejlesztés mellett a beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekek segítése, felzárkóztatása, szocializációja is megvalósulhat. A csoportos munka során fejlődik a diákok együttműködési készsége, képesek lesznek a munkamegosztásra, a társas kapcsolatok segítik nevelési céljaink elérését. Az egyéni munka segíti az individuális képzést, az egyénre

szabott fejlesztést, az adottságok kiteljesítését. Szabadidős programjainkkal szeretnénk a pihenés, a kikapcsolódás mellett az indirekt tanulást, tapasztalást is biztosítani tanulóink számára.

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán kívüli tevékenységek, munkaformák a bevezető és a kezdő képzési szakaszban, az alsó évfolyamon:

- Novemberben egészséges hét rendezése (iskolai szinten megvalósítandó)
- szemétszedési hét az iskolában és az udvaron (iskolai szinten megvalósítandó)
- múzeumlátogatások (osztály szinten megvalósítandó)
- Planetárium látogatás (osztályszinten megvalósítandó)
- Állatkerti séták (osztályszinten megvalósítandó)
- osztálykirándulások a közeli hegyekbe (osztályszinten megvalósítandó)
- papírgyűjtési hét (iskolai szinten megvalósítandó)
- erdei iskolák tartása májusban (osztályszinten megvalósítandó)
- gyalogtúrák a közeli kiránduló helyekre (osztályszinten megvalósítandó)
- nyári táborozás a Balaton mellett (iskolai szinten megvalósítandó)
- környezetvédelmi témájú rajzpályázat (osztályszinten megvalósítandó)
- sportversenyek hétvégeként (iskolai vagy osztályszinten megvalósítandó)
- edzőtáborok nyáron (iskolai szinten megvalósítandó)

A környezeti neveléssel kapcsolatos tanórán kívüli tevékenységek, munkaformák az alapozó és a fejlesztő képzési szakaszban, a felső évfolyamon:

- Egészséges hét rendezése novemberben (iskolai szinten megvalósítandó)
- Szemétszedési hét az iskolában, az udvaron és szűkebb környékén (iskolai szinten megvalósítandó)
- osztálykirándulások (osztályszinten megvalósítandó)
- papírgyűjtési hét (iskolai szinten megvalósítandó) - évente két alkalommal
- a Földrajz Múzeummal közösen évente megrendezzük az Érd helyföldrajza című városismereti vetélkedőt (városi szinten megvalósítandó)
- Gyalogtúrák a közeli kirándulóhelyeken (osztályszinten megvalósítandó)
- nyári táborozás a Balaton mellett (iskolai szinten megvalósítandó)

- sportversenyek hétvégenként (iskolai szinten megvalósítandó)
- nyári edzőtáborok (iskolai szinten megvalósítandó)
- múzeumlátogatások (osztályszinten megvalósítandó)
- a ”Madarak és Fák napja” megtartása (iskolai szinten megtartandó)
- a „Föld napja” megtartása (iskolai szinten megvalósítandó)
- kiállítások gyermekmunkákból (iskolai szinten megvalósítandó)
- iskolaújság készítése (iskolai szinten megvalósítandó)
- iskolarádió (iskolai szinten megvalósítandó)
- drogprevenációs előadások tartása (az Életvezetési Központ szakembereinek közreműködésével, osztályszinten megvalósítandó)
- Planetáriumlátogatás (osztályszinten megvalósítandó)
- Részvétel a Magyar Földrajzi Múzeum által évente megrendezésre kerülő környezetvédelmi vetélkedőn

A KÖRNYEZETI NEVELÉSEL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

A környezeti neveléssel kapcsolatos követelmények szervesen beépülnek az egyes tantárgyak évfolyamokra lebontott tananyagába, azoktól el nem választhatók, mivel iskolánkban nem önálló tantárgyként, hanem a rokon tantárgyak keretében ismerik meg tanulóink a környezettel kapcsolatos tananyagot. A nevelési folyamat során a tanulónak el kell sajátítania a kritikus és kreatív gondolkodás képességét, meg kell tanulnia többféle kommunikációs eszköz használatát, a konfliktuskezelés és értelmezés képességére szert kell tennie. Legyen képes a környezet védelmével kapcsolatos feladatok felismerésére, elvégzésére – életkorának megfelelő szinten.

A környezeti nevelés iskolánkban a tanítási órákon az adott szaktantárgy keretében, illetve a tanórán kívül – délutáni napközis foglalkozásokon, szabadidős rendezvényeinken, rendhagyó előadásokon, foglalkozásokon, osztályprogramokon -, és a hét végére szervezett időpontokban valósul meg. Az időpontok megválasztásában az ösztönzés, a motiváció, a diákok leterheltsége, időbeosztásának figyelembe vétele elsődleges szempont, mivel nem elégedhetünk meg azzal, hogy diákjaink „jelen vannak”, célunk, hogy aktív résztvevők legyenek a programokon.

ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS, VISSZACSATOLÁS

A természettel, a szűkebb és tágabb lakókörnyezettel való megismerkedés, a környezettudatos nevelés akkor sikeres, ha a tanulóiban kialakul a felelősségérzet a természeti értékek iránt. Ha sikerül a pedagógusoknak elérniük, hogy diákjaik ne a rongálást, a szemetelést, a lakókörnyezet pusztítását tekintsék saját maguknak elfogadható, sőt követendő viselkedési példának, hanem legyen bennük belső indíttatás az ápolott, egészséges, ép környezet megóvására.

A tanulók teljesítményét csak a tantervben előírt követelmények alapján értékelhetjük.

A követelmények teljesítésének értékelése a szaktanárok feladata – az oktatási törvény 70.§4.pontjának figyelembe vételével.

A nevelő – oktató munka ellenőrzése, mérése és értékelése az intézményünk Pedagógiai Programjában foglaltakkal harmonizál.

Az értékelés szempontjai az egyes tanulók esetében:

- az iskolai cél – és értékrendszer megvalósulása
- a szociális képességek alakulása
- a beállítódások és értékorientáció fejlődése
- a csoporthelyzet megismerése
- a konfliktuskezelés módjai.

Az értékelés szempontjai az osztályközösségek esetében:

- a csoportviszonyok alakulása
- a közvélemény, a morális gondolkodás változása
- az informális kapcsolatrendszerek alakulása
- a tevékenységrendszerek alakulása.

Az értékelés, a mérés visszajelzés tanulóink és szüleik felé az előrehaladás üteméről, a fejlődés irányáról.

A környezeti nevelési munkát szóban és írásban is értékelik pedagógusaink. Az írásos értékelés lehet szöveges és érdemjegyben kifejezett is.

Mivel ez a nevelő – oktató folyamat beépül az egyes tantárgyakba, nem önálló - érdemjegyben kifejezett - tantárgyként, hanem a szaktantárgyak tananyagába beintegrálva és ott értékelve kerül sor a tanuló előrehaladásának minősítésére.

A környezeti nevelési program megvalósulásával, a kifejtett munka hatékonyságával a rendszeresen megtartott minőségbiztosítási értekezleteken is foglalkozunk. Ha javító intézkedésre van szükség, az iskola minőségbiztosítási munkáját szabályozó folyamatsort betartva tesszük meg a kellő lépéseket.

FELELŐSÖK

A környezeti nevelési programban foglaltak megvalósítása, a tanulók értékelése iskolánk pedagógusainak feladata.

A szaktanárok mellett a szabadidőszervező is végez a környezeti neveléssel kapcsolatos munkát, így neki is feladata a programban megfogalmazott célok megvalósítása.

A szaktanárok, és a szabadidőszervező környezeti neveléssel összefüggő munkáját a munkaközösség – vezetők, az igazgatóhelyettesek és az intézmény igazgatója felügyeli, minősíti.

PARTNEREINK PROGRAMUNK MEGVALÓSÍTÁSÁBAN

A munka során az iskola partneri kapcsolat kialakítására törekszik az iskolai szülői szervezettel, az Önkormányzattal a Magyar Földrajzi Múzeummal, az Életvezetési Központtal, és a Természetvédelmi Hivatallal.

IX. FOGYASZTÓVÉDELEM

Iskolai feladatok

Bevezető

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1985-ös Fogyasztóvédelmi Irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog
- a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga
- a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog.

1. A fogyasztók oktatása:

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Az EU 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve alapján a Kormány kidolgozta a középtávú fogyasztóvédelmi politikáját, melynek prioritásai az élelmiszerbiztonság,

valamint az elektronikus kereskedelem és a lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe.

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve a 2003. évi LXI törvénnyel módosított Közoktatási törvényben (1993. évi LXXIX törvény) is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A Kormány 243/2003.(XII. 17.) számú rendeletével kiadott Nemzeti alaptanterv (Nat) értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a Nat-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

2. A fogyasztóvédelem célja:

- A fogyasztó életének, egészségének és biztonságának megvédése,
- A fogyasztó vagyoni érdekeinek védelme,
- A fogyasztó megfelelő tájékoztatása, oktatása,
- a fogyasztói jogok hatékony érvényesítése.

3. A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

“A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.”(Nat)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

4. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi érzékenység fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású.

– A kisiskolás korra jellemző fogyasztói magatartások:

- a kiválasztás,
- az áruismeret,
- a döntés,
- a kockázatvállalás,
- a bizalmi elv érvényesülése.

– A kamaszkorra jellemző fogyasztói magatartások:

- a jogérzék,
- a jogismeret,
- a szolgáltatásismeret,
- a fogyasztói értékrend,
- a vállalkozásismeret.

– A szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba:

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek. Ezért fontos a család bevonása az oktató-nevelő munkába.

– Tájékoztatás és az információ áramlása:

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információ áramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

– Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.
- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

– Fogalmak:

- piac
- marketing
- reklám
- minőség
- biztonság
- gazdaságosság
- takarékoság

5. Követelmények:

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- **Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:** Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.
- **Ökológiai fogyasztóvédelem:** Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.
- **Környezettudatos fogyasztás:** kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.
- **Fenntartható fogyasztás:** A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott

szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

- **Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem:** Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

6. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

- Tantárgyak tanórai foglalkozásaiban:
 - Technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései
 - Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások
 - Fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);
 - Földrajz - eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;
 - Magyar - reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái
 - Biológia – génmódosított élelmiszerek, amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
 - Kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk
 - Informatika – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefon
 - Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története
 - Médiaismeret - a reklám képi nyelve és hatásai
- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények):
 - Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
 - Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
 - Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

7. Módszertani elemek:

Valószínűleg akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem bizonyos készségek fejlesztésével a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén.

- Készségek, készségfejlesztés:

a kritikus gondolkodás,

az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás

az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés,

információfeldolgozás,

a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

- Módszerek:

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül:

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Riportkészítés az eladókkal

Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika

Egyéni és csoportos döntéshozatal

Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Szimulációs játék, esettanulmány

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

8. Kapcsolatok kialakítása:

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.